

ต้องทำอะไรเมื่อกฎกระทรวงแรงงาน เรื่องกำหนดมาตรฐานในการบริหารจัดการและดำเนินการด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ.2555 (ตอนที่ 2)

วชิรวิชัย มุขลสุวรรณ
บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
E-mail: vachiravitch.m@pttplc.com

ฉบับ ที่แล้วได้ทราบที่มาของกฎกระทรวง และได้ทราบสิ่งที่จะต้องปฏิบัติไปแล้ว 5 ข้อ ฉบับนี้มาทราบกันต่อว่าจะต้องปฏิบัติอะไรบ้าง

ข้อ ๖ ในกรณีที่นายจ้างสั่งให้ลูกจ้างทำงานที่มีลักษณะงานหรือไปทำงาน ณ สถานที่ที่เสี่ยง หรืออาจเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยให้นายจ้างแจ้งข้อปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานให้ลูกจ้างทราบก่อนการปฏิบัติงาน

สิ่งที่สถานประกอบการต้องปฏิบัติ คือ จะต้องทำการประเมินความเสี่ยงในงานที่นายจ้างสั่งให้ลูกจ้างไปปฏิบัติงาน โดยเฉพาะความเสี่ยงที่เกิดจากอัคคีภัยและกำหนดมาตรการควบคุมการปฏิบัติ เช่น ขั้นตอนการปฏิบัติ การใช้อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล การเตรียมอุปกรณ์ดับเพลิงให้พร้อมก่อนปฏิบัติงาน เป็นต้น เพื่อให้พนักงานได้ปฏิบัติในขณะที่ปฏิบัติงาน

ข้อ ๗ ให้นายจ้างจัดเก็บวัตถุต่างๆ ดังต่อไปนี้

(๑) วัตถุซึ่งเมื่อรวมกันแล้วจะเกิดการลุกไหม้หรืออาจก่อให้เกิดการลุกไหม้ ให้แยกเก็บโดยมิให้ปะปนกัน

(๒) วัตถุซึ่งโดยสภาพสามารถอุ้มน้ำ หรือซับน้ำได้มาก ให้จัดเก็บไว้บนพื้นของอาคารซึ่งสามารถรองรับน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นได้

สิ่งที่สถานประกอบการต้องปฏิบัติ คือ ควบคุมและจัดการวัตถุและวัสดุต่างๆ ที่สามารถลุกติดไฟได้ โดยเฉพาะเมื่อเกิดการ

รวมตัวกัน โดยไม่ให้เกิดการปะปน รวมทั้งวัสดุที่สามารถดูดซับน้ำได้จะต้องจัดเก็บไว้บนอาคารที่มีความมั่นคงแข็งแรง โดยต้องมีการกำหนดให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการตรวจสอบเป็นระยะๆ เช่น จป.หัวหน้างาน คณะกรรมการร่วมความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานตามกฎหมาย พนักงานและบุคคลอื่นๆ เป็นต้น

หมวด ๒ ความปลอดภัยเกี่ยวกับอาคารและทาบหนีไฟ

ข้อ ๘ ให้นายจ้างจัดให้มีเส้นทางหนีไฟทุกชั้นของอาคารอย่างน้อยชั้นละสองเส้นทางซึ่งสามารถอพยพลูกจ้างที่ทำงานในเวลาเดียวกันทั้งหมดสู่จุดที่ปลอดภัยได้โดยปลอดภัยภายในเวลาไม่เกิน **ห้า นาที** เส้นทางหนีไฟจากจุดที่ลูกจ้างทำงานไปสู่จุดที่ปลอดภัยต้องปราศจากสิ่งกีดขวางประตูที่ใช้ในเส้นทางหนีไฟต้องทำด้วยวัสดุทนไฟ ไม่มีธรณีประตู หรือขอบกั้นและเป็นชนิดที่บานประตูเปิดออกไปตามทิศทางของการหนีไฟกับต้องติดอุปกรณ์ที่บังคับให้บานประตูปิด

ได้เอง ห้ามใช้ประตูเลื่อน ประตูม้วน หรือประตูหมุนและห้ามปิดตาย ใส่กลอนกุญแจ ผูก ล่ามโซ่ หรือทำให้เปิดออกไม่ได้ในขณะที่มีลูกจ้างทำงาน

สิ่งที่สถานประกอบการจะต้องปฏิบัติ คือ กำหนดเส้นทางหนีไฟ และป้ายสัญลักษณ์ไปยังจุดที่ปลอดภัยและต้องเคลียพื้นที่ไม่ให้มีสิ่งกีดขวางตามเส้นทางหนีไฟและจะต้องจัดทำแบบฟอร์มให้มีการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอโดยจะต้องมีรายการการตรวจสอบดังนี้ ประตูที่ใช้ในเส้นทางหนีไฟต้องทำด้วยวัสดุทนไฟ ไม่มีธรณีประตูหรือขอบกั้นและเป็นชนิดที่บานประตูเปิดออกไปตามทิศทางของการหนีไฟกับต้องติดอุปกรณ์ที่บังคับให้บานประตูปิดได้เอง ห้ามใช้ประตูเลื่อน ประตูม้วน หรือประตูหมุนและห้ามปิดตาย ใส่กลอนกุญแจ ผูก ล่ามโซ่ หรือทำให้เปิดออกไม่ได้ในขณะที่มีลูกจ้างทำงาน

ข้อ ๙ สถานประกอบการกิจการที่มีอาคารตั้งแต่สองชั้นขึ้นไป หรือมีพื้นที่ประกอบกิจการตั้งแต่สามร้อยตารางเมตรขึ้นไป นายจ้างของสถานประกอบการที่กฎหมายกำหนดจะต้องให้มีระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ในสถานประกอบการทุกชั้นโดยให้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้ (๑) ระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้จะต้องมีส่วนประกอบของระบบดังนี้ (ก) อุปกรณ์แจ้งเหตุเพลิงไหม้ทั้งที่ใช้ระบบแจ้งเหตุอัตโนมัติและระบบแจ้งเหตุที่ใช้มือเพื่อให้อุปกรณ์ส่งสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ทำงาน (ข) อุปกรณ์ส่งสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ต้องสามารถส่งเสียง หรือสัญญาณให้ทุกคนภายในอาคารได้ยิน หรือทราบอย่างทั่วถึงเพื่อการหนีไฟ (๒) อุปกรณ์แจ้งเหตุที่ใช้มือต้องอยู่ในที่เห็นได้อย่างชัดเจน เข้าถึงได้ง่าย หรืออยู่ในเส้นทางหนีไฟโดยติดตั้งห่างจากจุดที่ลูกจ้างทำงานไม่เกินสามสิบเมตร (๓) เสียง หรือสัญญาณที่ใช้ในการแจ้งเหตุเพลิงไหม้ต้องมีเสียง หรือสัญญาณที่แตกต่างไปจากเสียง หรือสัญญาณที่ใช้ในสถานประกอบการ (๔) กิจการโรงพยาบาล หรือสถานที่ห้ามใช้เสียง หรือใช้เสียงไม่ได้ผล ต้องจัดให้มีอุปกรณ์หรือมาตรการอื่นใด เช่น สัญญาณไฟ หรือรหัสที่สามารถแจ้งเหตุเพลิงไหม้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (๕) การติดตั้งระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานของสมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือมาตรฐานอื่นที่อธิบดีกำหนด โดยข้อ ๙ นี้จะต้องดำเนินการติดตั้งตามที่กฎหมายกำหนดและต้องทำการทดสอบให้มั่นใจว่ายังสามารถทำงานได้ โดยสามารถกำหนดไว้ในแผนการตรวจสอบระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยประจำเดือนของหน่วยงานนั้นๆ

ข้อ ๑๐ ให้นายจ้างจัดให้มีแสงสว่างอย่างเพียงพอสำหรับเส้นทางหนีไฟในการอพยพลูกจ้าง ออกจากอาคารเพื่อการหนีไฟ รวมทั้งจัดให้มีแหล่งจ่ายไฟฟ้าสำรองที่สามารถจ่ายไฟฟ้าเพื่อการหนีไฟและสำหรับใช้กับอุปกรณ์ดับเพลิงขั้นต้นหรืออุปกรณ์อื่นที่เกี่ยวข้องได้ในทันทีที่ไฟฟ้าดับ **สิ่งที่สถานประกอบการต้องปฏิบัติก็คือ** **สำรวจระบบแสงสว่างว่าเพียงพอหรือไม่ในกรณีที่ลูกจ้างต้องอพยพตามเส้นทางที่กำหนดหากไม่เพียงพอจะต้องติดตั้งเพิ่มและระบบไฟดังกล่าวจะต้องมีระบบไฟฟ้าสำรองรองรับ รวมทั้งต้องมีระบบไฟฟ้าสำรองสำหรับอุปกรณ์ดับเพลิงขั้นต้นด้วย** เช่นระบบไฟฟ้าฉุกเฉิน ป้ายทาง

หนีไฟ เป็นต้น

ข้อ ๑๑ ให้นายจ้างจัดให้มีป้ายบอกทางหนีไฟที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ (๑) ขนาดของตัวหนังสือต้องสูงไม่น้อยกว่าสิบห้าเซนติเมตรและเห็นได้อย่างชัดเจน (๒) ป้ายบอกทางหนีไฟต้องมีแสงสว่างในตัวเอง หรือใช้ไฟส่องให้เห็นได้อย่างชัดเจนตลอดเวลา ทั้งนี้ ต้องไม่ใช่สี หรือรูปร่างที่กลมกลืนไปกับการตกแต่ง หรือป้ายอื่นๆ ที่ติดไว้ใกล้เคียง หรือโดยประการใดที่ทำให้เห็นป้ายไม่ชัดเจน นายจ้างอาจใช้รูปภาพบอกทางหนีไฟตามมาตรฐานของสมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ได้ ทั้งนี้ ต้องให้เห็นได้อย่างชัดเจน **สถานประกอบการจะต้อง** **สำรวจความจำเป็นที่ต้องมีป้ายทางหนีไฟว่ามีที่จุดใด ตำแหน่งใด หลังจากนั้น กำหนดมาตรฐานของป้าย โดยยึดตามมาตรฐานที่กำหนด หลังจากนั้นให้จัดทำ หรือทำการสั่งซื้อและนำมาทำการติดตั้งตามจุดที่ได้มีการสำรวจไว้ โดยเมื่อทำการติดตั้งเรียบร้อยแล้วจะต้องดำเนินการตรวจสอบสภาพความพร้อมของป้ายให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานตามมาตรฐานที่กำหนด**

หมวด ๓ การดับเพลิง

ข้อ ๑๒ ให้นายจ้างจัดให้มีระบบน้ำดับเพลิงและอุปกรณ์ประกอบเพื่อใช้ในการดับเพลิงที่สามารถดับเพลิงขั้นต้นได้อย่างเพียงพอในทุกส่วนของอาคาร อย่างน้อยให้ประกอบด้วย (๑) ในกรณีที่ไม่มีท่อน้ำดับเพลิงของทางราชการในบริเวณที่สถานประกอบการตั้งอยู่ หรือมีแต่ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ให้จัดเตรียมน้ำสำรองไว้ใช้ในการดับเพลิงโดยต้องมีอัตราส่วนปริมาณน้ำที่สำรองต่อพื้นที่อาคารตามที่กำหนดไว้ในตารางที่ ๑ ทำยกกฎกระทรวงนี้ สำหรับกรณีที่นายจ้างมีอาคารหลายหลังตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกัน อาจจัดเตรียมน้ำสำรองไว้ในปริมาณที่เข้ากับอาคารที่มีพื้นที่มากที่สุดเพียงหลังเดียวก็ได้ **สถานประกอบการต้องสำรวจขนาดของสถานประกอบการว่า จะต้องมีปริมาณน้ำสำรองเท่าไร** โดยดูตารางแนบท้ายของกฎหมายและทำการสร้างภาชนะการเก็บสำรองให้มีปริมาตรตามที่กำหนด หรือมากกว่าก็ได้สำหรับกรณีที่นายจ้างมีอาคารหลายหลังตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกัน อาจจัดเตรียมน้ำสำรองไว้ในปริมาณที่เข้ากับอาคารที่มีพื้นที่มากที่สุดเพียงหลังเดียวก็ได้